

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

w sprawie raportu Państwowej Inspekcji Pracy pt. "Kontrola legalności zatrudnienia"

Rada Ochrony Pracy podczas posiedzenia w dniu 5 sierpnia 2008 r. rozpatrzyła raport Państwowej Inspekcji Pracy "Kontrola legalności zatrudnienia". Raport zawiera wyniki kontroli i analizę:

- legalności zatrudnienia i innej pracy zarobkowej, także poprzez umowy cywilnoprawne - obywateli polskich i cudzoziemców,
- agencji zatrudnienia,
- skutków naruszeń, w szczególności w zakresie ubezpieczeń pracowników.

Rada Ochrony Pracy przyjęła do wiadomości uzupełnienie raportu Państwowej Inspekcji Pracy pt. "Analiza procesu zatrudniania i kształcenia pracowników służb kontroli legalności zatrudnienia przejętych z urzędów wojewódzkich", które zostało przekazane do Rady przez Głównego Inspektora Pracy 25 września 2008 r.

Kontrole te były prowadzone pomiędzy 1 lipca 2007 r. a 30 czerwca 2008 r. czyli w ciągu pierwszego roku od wejścia w życie nowej ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy, która poszerzyła kompetencje PIP o badanie legalności zatrudnienia.

W tym czasie przeprowadzono ponad 26 tys. kontroli, sprawdzono legalność zatrudnienia blisko 2 milionów osób u przeszło 25 tys. przedsiębiorców. W ponad połowie skontrolowanych podmiotów stwierdzono nieprawidłowości - o różnym ciężarze uchybień. Nielegalne zatrudnienie stwierdzono u 21% kontrolowanych jednostek, w co szóstym przedsiębiorstwie ujawniono nieprawidłowości w opłacaniu składek na Fundusz Pracy. Nieprawidłowości przy zatrudnianiu na umowy cywilnoprawne stwierdzono u co pięćdziesiątego (2%) tak zatrudnionego. Co dziesiąta firma spośród tych zatrudniających cudzoziemców czyniła to nielegalnie. 7 % kontrolowanych agencji zatrudnienia prowadziło działalność nielegalnie.

Rada Ochrony Pracy pozytywnie ocenia przejęcie przez Państwową Inspekcję Pracy funkcji kontrolnych legalności zatrudnienia. Efektem jest większa wykrywalność wykroczeń, a nawet zdarzających się przestępstw. Wiele nieprawidłowości przy zatrudnianiu cudzoziemców w Polsce wynika z tego, że przepisy są rozproszone po wielu aktach prawnych, przez co nierzadko stają się niespójne. Rada Ochrony Pracy zwraca się do MPiPS o analizę tego zjawiska oraz podjęcie prac nad uproszczeniem prawa w tym zakresie.

W celu podniesienia efektywności działań Państwowej Inspekcji Pracy, szczególnie przy kontroli legalności zatrudnienia - Rada Ochrony Pracy zaleca możliwie częste działania wspólne z policją, strażą graniczną czy innymi organami oraz koordynację współpracy z ZUS, KRUS i właściwymi jednostkami samorządu terytorialnego.

Biorąc pod uwagę mobilność zatrudnionych na rynku pracy Rada Ochrony Pracy uważa za niezbędne udostępnienie PIP (na uzgodnionych warunkach i w zgodzie z prawem) dostępu do baz danych urzędów pracy, ZUS i FUS.

Rada Ochrony Pracy postuluje pilne stworzenie centralnego rejestru zezwoleń na pracę cudzoziemców, który mógłby być prowadzony przez MSWiA. Niezależnie od powyższego - procedury zatrudniania cudzoziemców winny być znacznie uproszczone a system wydawania wiz osobom udającym się do pracy w Polsce - przyjazny.

Zdaniem Rady Ochrony Pracy należy rozważyć zbudowanie przez MPiPS w oparciu o urzędy pracy - systemu pośrednictwa pracy dla obcokrajowców, pomocnego polskim przedsiębiorcom w poszukiwaniu pracowników.

Rada Ochrony Pracy widzi konieczność wprowadzenia ułatwień dla legalnego zatrudniania przy doraźnych pracach pomocniczych, szczególnie tych, które nie stanowią podstawowego źródła dochodów.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Ochrony Pracy

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka

Warszawa, dnia 21 października 2008 r.